

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยสำหรับการวิจัยครั้งนี้อันประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวัดตัวแปร การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเรื่องนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถาบันการศึกษาของรัฐที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2534 มีจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 7,981 คน เป็นชาย 3,910 คน หญิง 4,071 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งสถานศึกษาออกตามประเภท เป็นสายสามัญ และสายอาชีพมีโรงเรียนสายสามัญ 4 โรงเรียน คือ กาวิละวิทยาลัย ยุพราชวิทยาลัย วัฒนวิทยายัย และสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมจำนวนนักเรียนสายสามัญ 3,318 คน ใช้ตัวอย่างร้อยละ 5 คิดเป็น 166 คน สถานศึกษาสายอาชีพ 3 แห่งคือ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ รวมจำนวนนักเรียนสายอาชีพ 4,663 คน ใช้ตัวอย่างร้อยละ 5 คิดเป็น 234 คน

ขั้นที่ 2 เลือกโรงเรียนในแต่ละประเภทสถานศึกษามาอย่างละครั้งหนึ่ง โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนสายสามัญ 2

โรงเรียนคือ ยูพราชวิทยาลัยและ สาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมนักเรียน 1,792 คน สถานศึกษาสายอาชีพ 2 แห่งคือ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ รวมนักเรียน 3,356 คน

ขั้นที่ 3 แบ่งนักเรียนออกตามระดับชั้นแล้วเลือกนักเรียนในแต่ละระดับชั้นโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนในแต่ละสถานศึกษา ดังนี้

- โรงเรียนสายสามัญ

มัธยมศึกษาปีที่ 4 เลือกมา 59 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 639 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 เลือกมา 52 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 558 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 เลือกมา 55 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 595 คน

- สถานศึกษาสายอาชีพ

ปวช. ปีที่ 1 เลือกมา 96 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,373 คน

ปวช. ปีที่ 2 เลือกมา 71 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,025 คน

ปวช. ปีที่ 3 เลือกมา 67 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 958 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้ตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนสายสามัญ 166 คน นักเรียนสายอาชีพ 234 คน รวมตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและดัดแปลงจากการค้นคว้าเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีลักษณะเป็นคำถามปิด แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับนักเรียนว่าศึกษาอยู่ในสายสามัญหรือสายอาชีพ และคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียน เช่น เพศ อาชีพบิดามารดา และฐานะทางบ้าน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ ได้แก่ สาเหตุ อาการ การติดต่อวิธีป้องกัน และการรักษา

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชน ได้แก่ ความบ่อยครั้งและระยะเวลาในแต่ละวันของการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์รายวัน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคล ได้แก่ ความบ่อยครั้งและระยะเวลาในแต่ละวันของการรับข่าวสารทั่วไป และการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์จากอาจารย์ เพื่อนร่วมชั้นเรียน บิดามารดา พี่น้องญาติคนอื่น ๆ และเพื่อนบ้าน

การทดลองใช้แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น ได้รับการทดลองใช้ก่อนเก็บข้อมูลจริง เพื่อดูว่าภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจและตอบได้ตรงตามความหมายที่ผู้วิจัยตั้งใจไว้หรือไม่ มีอุปสรรคอย่างไรบ้าง หลังจากนั้นนำมาปรับแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความเชื่อถือได้ในการวัด (Reliability) มากที่สุด การทดสอบแบบสอบถามนี้ ได้นำไปทดสอบกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถาบันการศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง ลำพูน จำนวน 50 ราย

เมื่อหาค่าความเชื่อถือได้ในการวัด (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x ได้ค่าความเชื่อถือได้ในการวัดเท่ากับ .78 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ว่ามีความเชื่อถือได้

การดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้มีจดหมายขออนุญาตและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังผู้อำนวยการของสถานศึกษาแต่ละสถาบัน โดยที่ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง

การวัดตัวแปร

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการวัดตัวแปรไว้ดังต่อไปนี้

ความรู้เรื่องโรคเอดส์

วัดโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบ ถ้าตอบได้ถูกต้องจะได้ 1 คะแนน และถ้าตอบไม่ถูกต้องจะได้ 0 คะแนน

การเปิดรับสื่อมวลชนโดยทั่วไป

วัดโดยการหาปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนทุกประเภทในเรื่องอื่นนอกเหนือจากโรคเอดส์ ซึ่งได้จากความบ่อยครั้งและระยะเวลาโดยเฉลี่ยในแต่ละวันของการเปิดรับ การให้คะแนนความบ่อยครั้งของการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภทมีดังนี้

ทุกวัน	3 คะแนน
เกือบทุกวัน	2 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	1 คะแนน
ไม่เคยเปิดรับเลย	0 คะแนน
ส่วนคะแนนของระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการเปิดรับแต่ละวันมีดังต่อไปนี้	
มากกว่า 60 นาที	4 คะแนน
41-60 นาที	3 คะแนน
21-40 นาที	2 คะแนน
1-20 นาที	1 คะแนน
ไม่เคยเลย	0 คะแนน

จากนั้นก็คะแนน 2 ส่วนนี้มาคูณกัน จะได้ปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท ผลรวมของคะแนนปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภทจะเท่ากับปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนโดยทั่วไปทั้งหมด ซึ่งคะแนนสูงสุด-ต่ำสุดที่เป็นไปได้มีดังนี้

คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ 36 คะแนน มาจากการฟังวิทยุกระจายเสียง ชมวิทยุโทรทัศน์ และการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันทุกวัน โดยเฉลี่ยมากกว่า 60 นาทีต่อวัน

คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ 0 คะแนน มาจากการที่ไม่เคยฟังวิทยุกระจายเสียง ชมวิทยุโทรทัศน์ และอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเลย

การสื่อสารระหว่างบุคคลโดยทั่วไป

วัดโดยการหาปริมาณการสื่อสารระหว่างบุคคลทุกประเภท ในเรื่องอื่นนอกเหนือจากโรคเอดส์ ซึ่งได้จากความบ่อยครั้งและระยะเวลาโดยเฉลี่ยแต่ละวันของการสื่อสาร การให้คะแนนความบ่อยครั้งและระยะเวลาโดยเฉลี่ยแต่ละวันของการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเหมือนกับคะแนนของการหาปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนโดยทั่วไป

การเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์

วัดโดยการหาปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ ซึ่งได้จากความบ่อยครั้ง และระยะเวลาโดยเฉลี่ยในแต่ละครั้งของการเปิดรับ การให้คะแนนความบ่อยครั้ง ของการเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์มีดังนี้

ทุกครั้งที่พบ	3 คะแนน
เกือบทุกครั้ง	2 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	1 คะแนน
ไม่เคยเลย	0 คะแนน

ส่วนคะแนนของระยะเวลาโดยเฉลี่ยในการเปิดรับแต่ละวัน มีดังต่อไปนี้	
มากกว่า 60 นาที	4 คะแนน
41-60 นาที	3 คะแนน
21-40 นาที	2 คะแนน
1-20 นาที	1 คะแนน
ไม่เคยเลย	0 คะแนน

จากนั้นก็หาคะแนน 2 ส่วนนี้มาคูณกันจะได้ปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของแต่ละประเภท ผลรวมของคะแนนปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนแต่ละประเภท จะเท่ากับปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนเรื่องโรคเอดส์ทั้งหมด ซึ่งคะแนนสูงสุด-ต่ำสุดที่เป็นไปได้มีดังนี้

คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ 36 คะแนน มาจากการฟังวิทยุกระจายเสียง ชมวิทยุโทรทัศน์และอ่านหนังสือพิมพ์รายวันทุกครั้งที่พบโดยเฉลี่ยมากกว่า 60 นาที ต่อวัน

คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ 0 คะแนน มาจากการไม่เคยเปิดฟังวิทยุกระจายเสียง ชมวิทยุโทรทัศน์ และอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเลย

การสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์

การวัด โดยการหาปริมาณการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ ซึ่งได้จากความบ่อยครั้งและระยะเวลาโดยเฉลี่ยแต่ละครั้งในการสื่อสาร การให้คะแนนความบ่อยครั้งและระยะเวลาโดยเฉลี่ยแต่ละครั้งของการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ จะเหมือนกับคะแนนการหาปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS* การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้วิธีการสถิติหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายข้อมูลประเภทของสถานศึกษา ข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้เรื่องโรคเอดส์ การเปิดรับสื่อมวลชน และการสื่อสารระหว่างบุคคล

2. การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) ทดสอบด้วยการใช้สถิติการเปรียบเทียบแบบ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานต่าง ๆ ดังนี้คือ สมมติฐานข้อที่ 1 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างความรู้เรื่องโรคเอดส์ของนักเรียนในสถานศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ

สมมติฐานข้อที่ 2 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับสื่อมวลชน เกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ ของนักเรียนในสถานศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ

สมมติฐานข้อที่ 3 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ของนักเรียนในสถานศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ